

Izšla vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 53 din., pol leta 16 din., četrta leta 8 din. Izven meja pošiljanje 56 din. Naročniki se pošilje na upravnstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 3. Lini se dopolnjuje do odgovora. Naročniki se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stare 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 3. Rokopis se ne vrača. Upravnstvo sprejema naročila, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za vsakršne oglase pošiljate papir. Nezaprikljenost po poštne preloži. Češval račun poštnega urada Ljubljana št. 10.603. Telefon interurban št. 115.

6 številka.

MARIBOR, dne 7. februarja 1924

58. letnik.

Kmetijska družba.

Kmetijska družba obstoja že nad sto let. Vendar pa se ni doživela nikdar tako težke krize, kakor danes. Po preobratu so čudni povelji vplivi spravili vodstvo Kmet. družbe v samostojne roke in to vodstvo se je izkazalo pogubonosno za življenje te gospodarske organizacije. Naši kmetje so v prvem hipu verovali v blesteče načrte samostojnih. Toda razne galične afere in slabostno gospodarstvo pri Kmet. družbi jih je iztreznilo. Nakup porcelanaste posode in izgube pri nakupu senna in slame jih ni moglo prepričati, da bi bilo vodstvo Kmetijske družbe v dobrih rokah. Niti carinska kazen, katere je zadela družbo radi čudnih manipulacij, ni zamogla omajati tega prepričanja. Zato so hoteli samostojni poskusiti nova sredstva. Nasilnim potom so odstranili postavnega podpredsednika Kmetijske družbe ter uvedli diktaturo. Da so se naši odborniki protivili temu nepostavljemu činu, je umerno. Na tozadevni pismeni protest pa do danes nimajo odgovora. Ker pa so samostojni uvideli, da tako ne gre naprej, so šli še korak dalje ter zahtevali komisarja, da razpiše nove volitve. Liberalni komisar je ugodil tudi tej želji, toda vlada je v zadnjem hipu prepovedala občni zbor Kmetijske družbe. Seveda so vsi samostojni prihiteli na občni zbor vldjub odpovedi in da bi jih bilo več, je celo »Jutro« pozvalo svoje somišljenike in prijatelje, da se naj tega občnega zbora udeležijo. Videč svojo polomijo, so postali besni in sedaj skušajo odgovornost naprtiti naši stranki, kakor da bi ona imela vodstvo v rokah. Zgodovina — so s krvavimi črkami zapisala dobo samostojnega gospodarstva v Kmetijski družbi v svoje liste, kajti ta čas je bil izgubljen za napredek našega narodnega gospodarstva. V vseh državah opazamo razmah in napredek, v vseh državah se konsolidira gospodarstvo, samo pri nas je Kmetijstvo na mrtvi točki, ker so liberalci po vojni zagospodarili narodni kapital, kateri jim je bil izročen. Imeli so večino v Kmetijski družbi, imeli so poljedelskega ministra Pucija, imeli so dr. Zerjavo, svojega očeta, na krmilu. Pa kaj so dosegli? Nič in zopet nič! Zafurani gospodarski voz so prepustili naši stranki, da ga izvleče iz blata. Naša stranka pa se tega dela ne ustraši. Ona se bojuje proti pogubonosnemu centralizmu in se bo znala tudi bojevati proti sedanjim razmeram v Kmetijski družbi. Kmetijska družba mora zopet postati to, kar je bila nekdanj: Zatočišče naših kmetijskih teženj, pomoč našemu narodnemu gospodarstvu. Da so naši kmetijski gospodarji pravilno razumeli pomen Kmetijske družbe v povojni dobi, kaže ogromno število udov v prvih letih. Od leta do leta pa je število udov padlo, ker liberalna politika ni zasledovala pravega cilja, ampak je šla samo za bankratskim dobičkom lastnega žepa. Vsled tega smo prišli tako daleč. Sedaj pa moramo začeti zidati na novo zidati. Ne omahovati, ne obupati, delajmo, da bo Kmetijska družba zopet dosegla svoj namen.

Ziv pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennetta napisal Paulus.
14. nadaljevanje.

In iznova ga je objela in vsa srečna in blažena šepetala njegovo slavno ime.

«Aleš Blaž — moj mož! Veliki, slavni Aleš Blaž! Ljubljenec naroda —, moj ljubljeneč, moj vzor, ki sem o njem sanjala kot dvajsetletno dekle —! Kako rada bi bila poznala Aleša Blaža —! In sedaj je moj mož —!» — Vse ji je povedal.

Pa tudi to ji je povedal, da mora takoj, še tisti večer oditi. Bežati mora v tujino pred državnim pravdnikom. Gospod Aleksander Delmonte je grozil —. Pa on, Aleš Blaž, se ne bo vdal, ji je pravil. Šel bo. Tujina mu je bila od nekdanj ljuba. In Lenka pride za njim. Doma bodeta pa prodala —.

Sedla sta in delala načrte. Lenka je bila za vse pripravljena. Šla bo z njim, s svojim velikim, slavnim Alešem, če treba do konca sveta. —.

In Aleš se je lotil pripravljanja za na odhod.

Sredi med nemirnim letanjem in iskanjem in spravljanjem se je oglašil hlapec Štefan in prišel praviti, da čaka spodaj na dvorišču siromašen popoten človek. Prenosišča prosi. Zabodil da si je, večeri se in da ne ve ne kod ne kam.

Kaj takega se je večkrat zgodilo. Hiša je stala na samotni ob cesti s kolodvora. In Lenka je bila gostoljubna gospodinja.

«Naj gre v družinsko sobo! Tam naj počaka. Sedaj nimam časa. Dobil bo večerjo in pri peči mu bom pripravila ležišče», je dejala.

Zvečer je Aleš mimogrede videl popotnika v ku-

Uboge viničarje in delavce so ogoljufali.

Razkrite lumparije radikalnih agitatorjev.

Našim ljudem je še gotovo v dobrem spominu, kako so tik pred volitvami dne 18. marca 1923 letali plačani agitatorji srbske Pašičeve radikalne stranke okoli in so obečali viničarjem, železničarjem, invalidom, penzionistom in državnim uslužbencem denarno pomoč od vlade. Okrajna glavarstva so na komando znanega dr. Pfeifferja morala par dni pred volitvami celo popisovati ljudi, kateri so pomoči potrebni. Višji davčni uradnik v Mariboru je malo pred volitvami bil pozvan, da prinese polno taško tisočakov iz Beograda v Maribor. Okrajno glavarstvo v Mariboru je dne 14. marca 1923 pod št. 10971 23 izdalo na občine poseben odlok, v katerem piše, da je denar za pomoč viničarjem naložen v kasi davčnega urada v Mariboru.

Volitve so minule, a denarne podpore ni bilo od nikoder. Ljudje so se povpraševali: Kje je od radikalnih agitatorjev obečani denar? Ali ga je kdo ukradel? Plačani Pašičevi hlapci: Verlič iz St. Petra, ki je vlekel uboge viničarje, Nachtigall iz Studencev, ki je farbal železničarje, Jurkovič iz Gornje Radgone, ki je vlekel za nos invalide in znani Koren iz Trbovelj, kateri ima posebno veselje, da komandira rudarjem, so utihnil in izginili. . .

Prizadeti viničarji, kateri so v Mariboru Verlič, Jurkovič in drugi obečavali tudi breje krave, so naprosili naše poslance, naj poizvejo, kje je obljubljeni denar. Poslanci Žebot, Vesnjak in Bedjanič so dne 18. novembra 1923 vložili na ministra za socialno politiko interpelacijo in zahtevali točnega odgovora.

Minister dr. Peleš je našim poslancem poslal dne 26. decembra 1923 pismeni odgovor št. 262, v katerem minister točno pove, kam ji zginil obečani denar.

Minister piše, da je minister za socialno politiko dne 10. marca 1923 pod št. 20765 sklenil dati naslednje podpore: Konzumnemu društvu (Nachtigall) železniških delavcev v Studencih pri Mariboru 300.000 K, invalidski podporni zadrugi (Jurkovič) za mariborsko oblast v Mariboru 300.000 K, konzumnemu društvu rudarjev (Koren) v Trbovljah 300.000 K in Nakupovalni zadrugi viničarjev (Verlič) v Mariboru 300.000 K. Skupno se je torej razdelilo 1 milijon 200.000 kron.

Kdo je dobil ta denar? Ali so ga dobili viničarji? Ali morda železničarji ali invalidi? Ali obstojajo imenovane zadruge? Ne! Ne ena od teh zadrug ne obstoji. Znano je samo toliko, da so v aktivih imenovani kot vodje teh zadrug: znani Joža Nachtigall, šentpeterski Verlič, gornje-radgonski Jurkovič in trboveljski Koren.

Ti ljudje so vas, ubogi delavski trpini, farbali pred volitvami, ti ljudje so bili od srbske radikalne stranke plača-

linji. Pri mizi je sedel in večerjal. Nič ni bilo posebnega na njem. Mršav, zaraščen obraz je imel in močna, široka pleča. Ponižno je pozdravil, ko je šel Aleš mimo.

Aleš se ni mnogo zmenil zanj. Berač je beraču podoben, si je mislil. Le toliko je opazil, da je neznanec nepotrebno dolgo strmel vanj, še jesti je skoraj pozabil, tako ga je gledal.

Z besno naglico so udarjala kolesa ekspresnega vlaka ob tračnice. Voz se je zibal, da bi človek lahko dobil morskoro bolezen. Zunaj v temni noči je včas zablisnila lučica in šinila mimo okna kakor strela. Zamolklo so drdrala kolesa svoj enakomerni, uspavajoči rata tata — rata tata, pripovedujoč o silni vlakovi brzini.

Pa še prepočasna se je zdela nepotrpežljivemu Alešu nagla vožnja.

Na begu je bil. Iz domovine je zbežal, uiti je hotel roki pravice.

Varal je javnost. Zlagal se je, da je Aleš Blaž umrl. Mesto njega so svečano pokopali navadnega slugo in malopridneža. Goljufal je domovino, narod —. In pod napačnim imenom se je oženil —. Varal je javne oblasti —. Ze jutri se bo zvedelo, kaj je storil. Gospod Aleksander Delmonte ne bo molčal —.

Kak hrup bodo zagnali! Javnost, užaljena da jo je imel za norca, bo jezna zahtevala zadoščenje. Klicala bo državnega pravdnika. In ta se bo moral oglašiti. Kot čuvar postav, katere je varal —.

Krog njega so spali in smrčali sopotniki. Aleš ni mogel spati. Vso noč ni zatisnil očesa. Z vozom se je peljal na najbolj oddaljeno postajo. Tam si je vzel vozni listek do predzadnje postaje in še le na tej si je upal zahtevati listek za inozemstvo.

ni, da vas vodijo za nos. Ti ljudje so odgovorni za omejenje svote.

Odkrivajo se velike lumparije bivših socijalnih demokratov, komunistov, samostojnežev in demokratov, sedaj radikalov. Ogoljufani viničarji in drugi delavci, pokličite te zapeljivce na odgovor!

Kmetijska dela v mesecu februarju.

Doma na dvorišču in pri živini. Nadaljujemo zimska hišna dela, kakor popravljane gospodarskih strojev in raznega poljskega orodja. Čistimo semensko žito in druga semena za pomladansko setev. Odbirajmo krompir za sajenje. Najboljši za seme je srednje debel krompir z dobro razvitimi očesi, katerega je rezati kakih 14 dni pred sajenjem, da se rezna ploskev posuši ter napravi skorja iz krompirjevega mesa, enaka plutovini, ki varuje krompir pred gnitjem. — Neveste si pripravljajo bale, smukajo gosje in drugo perje za mehke blazine ter predejo lan in konopljo. Zeleti bi bilo, da bi naše kmečke gospodinjice pridelovale čim več vlakna, s čemur bi povzročile padanje visokih cen raznovrstnega manjvrednega tovarniškega blaga. S tem bi ohranile ne le stoletne tradicije, temveč bi prihranile tudi precejšnje svote denarja, ki ga sicer izdajo za obleko. — Na dvorišču skrbimo za pitno vodo, ki naj bo perutnini na razpolago ob hudem mrazu. Gnojšče uredimo tako, da gnojnica ne oteka v cestni jarek, ampak v gnojnično jamo. Najboljše gnojšče je tisto, ki se nahaja pod streho, da dež in sneg ne izpirata gnoja. Gnoj, ki je izpostavljen izpiranju vsled padavin, izgubi čisto polovico in še več na svoji vrednosti.

Vozno živino ne krmimo preslabo ter jo vpregajmo tudi ob dnevih, ko nimamo posebnega dela. S tem pripomoremo k temu, da nam pri poznejšem pomladanskem delu ne omaga prehitro. Svinjsko meso, ki ga hočemo shraniti za poletje, prekadimo v dimu in spravimo v bačve, da se ne pokvari ob nastopu toplega vremena.

Če konec februarja sever brije, rodne letine nam up zasije. In Svečnica če lepa je in jasna, čebelicam obeta mnogo hasna.

V vinogradu. Dovršujmo gnojenje in namakanje kolja. Pripravljamo ključke od ameriške trte in jih polgajmo v pesek ne na pretoplem in ne na premrzlem prostoru. Ključki naj bodo 40—45 cm dolgi in naj izhajajo od trti, ki so za dotična tla najbolj prikladne. Prav dobro se je dosedaj obnesla kot podloga Rupestris Götthe št. 9 in rupestris Teleki št. 125. Nabavimo cepice od selekcioniranih domačih trt za suho cepljenje. Ako je vreme ugod-

Kako se je bal, da bi ga opazili, spoznalil Verjetno ni bilo, mogoče pa vsekakor, da je gospod Aleksander Delmonte dal obvestiti obmejne postaje —. Klobuk si je tiščal na obraz, v samotnem temnem kotu je sedel, z nikomer ni govoril. Vsak trenutek je pričakoval, da ga kdo pokliče po imenu. Pripravljen je bil, da skoči iz vlaka.

Sicer končno — prazapraz mu ničesar niso mogli. Kdo mu je mogel dokazati, da je on Aleš Blaž —? Aleksander Delmonte? Oh —! Star dedec, ki brska po zaprašenih rokopisih, prebira in študira romantične historije in si izmišlja nove —! Kdo mu bo verjel brez dokazov? Skliceval se bo na Aleševa dela, na rokopise —. Ah —! Ali se še nikdar ni čulo, da bi bil kak pisatelj v besedi — in tudi v pisavi posnemal svojega učitelja? No — in drugih dokazov pa ni imel!

Saj mu niso mogli ničesar! On je bil Hinko Brglez in Aleš Blaž je umrl. Pa mir in konec!

In vendar je bežal, bežal kakor tat, ki ima slabo vest, ki ne zaupa nikomur, tudi samemu sebi ne.

Bal se je. Strah ga je bilo.

Čudno! Skoraj dve leti je imel mir pred svojo boječnostjo. Ves čas, kar se je pisal Hinko Brglez. Sedaj pa ko je spet vstajal iz groba Aleš Blaž, sedaj je vstajal z njim tudi nekdanji neumni strah pred lastnim imenom, strah pred nastopom v javnosti, strah pred občinstvom. Ni še bil popolnoma zdrav —.

Luč je za hip posijala skoz okno in izginila. Druga je posijala in tretja, zunaj v črni noči je žarelo, vlak je zavozil počasneje. Še par minut in ustavil se je na obmejnem kolodvoru.

Aleš je izstopil med zadnjimi. Če je bil kdo na vlaku, ki ga je poznal, ga vsaj ne bo videl.

no, začnimo z rezjo vinske trte, ki je eno najvažnejših opravil v vinogradu. Od rezi so odvisni uspehi v vinoreji v veliki meri. Pri rezi velja načelo, da narežemo toliko rod nega lesa, kolikor ga trs brez škode za njegovo rast more prenesti. Natančneje o rezi spregovorimo v posebnem spisu. Rožje predelajmo v kompost, katerega uporabimo za gnojenje vinogradu.

V sadonosniku. Snažimo in obrezujemo starejše sadno drevje. Strgajmo raz debel staro odmrlo skorjo in maho vino ter sežgimo vse te odpadke, da pokončamo razne mrčesi. Debelejše veje in deblo namažemo z razredčenim drevesnim karbolinijem. Apneni belež v tem oziru nima zadostnega učinka. V novjšem času so začeli v to svrhu rabiti tudi žvepleno apno, ki razredčeno z vodo, daje prav dobro učinkuje. Zajčje oglodavine na sadnem drevju namažimo s cepilnim voskom, dokler so še sveže, drugače ne moremo popraviti nastale škode, odnosno preprečiti, da se nam drevo ne posuši. Ako vreme dopušča, sadimo mlado drevje v sadonosnike, pri čemur je paziti, da ne pridejo na prostore, kjer so poprej stala stara drevesa. Za pritične nasade rigolajmo svet ter ga obenem pognojimo. Drevesne kolobarje okrog mladega drevja prekopljimo in pognojimo s hlevskim gnojem. Za pomladansko sajenje pripravimo kompost v to namenjene kupe ter ga polivajmo z gnojico, ki je izvrstno gnojilo za sadonosnike. Pomisljmo, da je treba sadno drevje gnojiti prav tako, kakor druge kulture. Z gnojico lahko gnojimo ob vsakem vremenu. Pri tem nas ne zadržuje niti sneg, niti ledena burja. — V drevesnici pripravimo zemljo za prihodnji letnik, ako tega nismo storili že v jeseni. Začnimo s cepljenjem v razkol, z dolago v žleb in na sedlo. Z najboljšim uspehom cepimo v tem mesecu češnje. Obrežimo ribez in kosmuljo. Režimo cepiče od odraslih in rodovitnih dreves, kajti ne samo od podlage, ampak tudi od cepičev je odvisna rodovitnost in rast sadnega drevja. Cepimo sorte, ki smo jih za dotični okraj spoznali kot najprikladnejše z ozirom na zemljo, lego in podnebje. Sadimo in cepimo le 2—3 vrste, ako hočemo imeti uspehe v sadjarji. Divjake, ki so bili v preteklem letu očeslani (okulirani), prikrajšamo na 1 dm dolge čepe nad zlahnim očes cem.

Na polju in pašnikih. Trebimo odvodne jarke, da more voda odtekat. Izvažajmo gnoj, katerega moremo takoj raztrositi. Ako ni snega, je ozimino prevladati z zobčastimi valjarji, da se raztrga prstena skorja in omogoči pristop do korenin. Neenako zemeljsko površino po pašnikih in travnikih je poravnati, krtovine in mravljišča pa razmetati ali raztrositi. Žive meje je obrezati.

Na vrtu. Prekopavajmo vrtno zemljo, če tla niso zmrzla ali premokra. Koncem meseca februarja zrahljana tla na solčnih mestih obsejemo ob ugodnem vremenu z mrkvo, grahom, bobom, obsejemo ob ugodnem vremenu z mrkvo. Za gnojake pripravimo gnoj, okna in slamnata pokrivala. Za gnojake je sposoben le konjski gnoj. Za zgodnje kulture vsejemo v gnojake salato, kuhinjsko mrkev, celer, kolerabo in radič. Popravimo plotove in žične ograje. Pota nasipavajmo s kamenjem in peskom. V lonce na oknih sadimo begunje, petunije, marjetice, verbene, palme in druge. V rastlinjaku razmnožujemo s potaknjenci fuksije, pelargonije itd. Obrežimo vrtnice, ki so prezimile na prostem.

V kleti. Pretakajmo najboljša mlada vina z visokimi odstotki alkohola ter zapolnimo sode z enakovrednim pretočenim vinom. Sodovo veko je zadelati s pilko, ki ne pripušča zraka do vina. Vsega grajanja vredna navada, ki se v mnogih kletih opaža, je ta, da obdajajo pilke z omoti iz cunj ali rogoza, češ, da bolje zapirajo. Pri tem ne pomisljijo, da baš ti omoti utegnejo biti prava naselišča

Klobuk si je globlje potisnil na čelo, krepko je prijel potni kovčeg in stopil v carinsko dvorano.

Razdeljena je bila v dva dela, v enem so uradovali domači carinarji, v drugem pa inozemski. Pregraja je ločila obe državi.

Gruča potnikov je še stala tostran pregraje. Urejevali so svoje stvari, ki so jim je razmetali carinski uradniki. Eni so kadili cigarete, malomarno tiščali roke v žep, drugi so se pogovarjali s carinarji onstran meje.

Aleš si je oddahnil. Nikogar ni bilo, ki bi ga poznal. Opravil je pri carinarjih in se približal pregraji. Prijel je za vrata.

Tedaj vrže eden izmed malomarnih kadilcev cigareto v stran in pristopi k Alešu.

Alešu je zastalo srce.

Tale človek je bil sinoči gost pod njegovo streho —

V hipu mu je bilo vse jasno. Zasedovali so ga. Mož je bil tajni policist —

«Gospod Hinko Brglez, — prosim potrudite se z menoj!»

VII.

To vam je bilo tistikrat vrenja in vrvenja in pehanja in pipanja za časopise! Vsi so izšli v posebnih izdajah, nekateri so prinesli posebne izdaje celo dvakrat na dan. In še ni bilo dovolj. Na mah so bili razprodani in še so čakale trume radovednih in razpaljenih ljudi pred upravnimi.

Pa je bilo tudi res vredno je brati.

Za palec debeli naslovi so javljali, da je «Aleš Blaž vstal od mrtvih», da «Aleš Blaž vobče ni umrl», da je «slavni pisatelj Aleš Blaž še živ».

«Dve leti živ pokopan!» je razglašal nek list, «Skrivnostna smrt velikega pisatelja!» je pripovedoval drugi.

raznih glivic, ki vinu vse prej škodujejo, nego koristijo. Razen tega niso ti omoti nič kaj apetitni in za vinskega kupca javljivi. Proč torej s cunjicami od pilk v sodih. Zato pa naj bodo pilke lepo okrogle in tako izdelane, da sodove odprtine hermetično zaprejo. Obroče mažimo z lakom za loščenje železa, da jih rja ne poškoduje. Sodov les moremo namažati s firnisovim oljem, vendar takšni sodi za daljše pohranjevanje vina niso najboljši, ker prepuščajo premalo zraka do vina, toda kot transportni (prevojni) sodi so prav dobri.

V čebelnjaku. Pogledajmo, ali imajo čebele dovolj hrané in pazimo tudi, da se v panje ne naseli miš ali kaka druga mrčes. Ako so izletišča, osobito po zimi, zelo mala, utegne čebelam primanjkovati potrebnega zraka. V takšnem slučaju čebele prihajajo v gručah do izletišč ter se vsled tega vznemirjajo. Če odpremo v takšnem panju izletišče, moremo čebele na mah pomiriti. Iz tega razloga ni umestno, čebelni prostor na zimo preveč zožiti, ampak je pustiti 1—2 satnika, na katerih ni čebel. Na ta način čebelam ne bode primanjkovalo zraka.

Februarja zemlja še miruje;
po gozdovih pridno kmet drvari,
mati sinu pa nevesto snuje,
Prede niti po navadi stari . . .

Vekoslav Stampar, Ptuj.

Ustanovni občni zbor

«Glavne zveze jugoslovanskih vinogradnikov» se vrši dne 16. februarja 1924 ob 10. uri predpoldne v dvorani trgovske in obrtniške komore v Zagrebu, Trg 29. listopada, 1. z naslednjim dnevnim redom:

1. Volitev izvrševalnega odbora «Glavne zveze».
2. Razgovor o vinski krizi in kako ji odpomoči.
3. Vprašanje »Vinskega zakona« za celo državo.
4. Pobijanje gojitve direktno rodečih ameriških trt.
5. Osnovitev društvenega glasila.
6. Slučajnosti.

Ta občni zbor naj bi bil obenem manifestacija vzajemnosti vseh vinogradnikov iz cele Jugoslavije, ki naj pokaže vsej javnosti, da smo tudi tukaj in imamo pravico do obstanka. Zategadelj se vsi p. n. vinogradniki iz vseh vinorodnih pokrajin naše države nujno pozivajo, da se tega občnega zbora v čim večjem številu udeležijo; vsa obstoječa vinarska društva in druge gospodarske organizacije iz vinorodnih krajev pa se naprošajo, da pošljejo na posvetovanja svoje zastopnike.

Udeležniki občnega zbora imajo pravico do polovičnih kart na vseh železnicah in parobrodih države SHS.

Maribor, dne 8. januarja 1924.

Za privremeni odbor:

Predsednik: Puklavec I. r.

Glavni tajnik: Skalicky I. r.

Ali sem že obnovil naročnino?

In za temi razburljivimi novicami so naznanjali časopisi druge, nič manj razburjljive. «Kraljevska akademija na zatožni klopi!», «Založnik Ivan Dvoržak tožen zaradi goljufije!»

Kakor bomba pa je udarilo med ljudi poročilo, da «državni pravdnik toži Aleša Blaža zaradi varanja javnih oblasti. «Aleš Blaž na zatožni klopi —!» to je bil višek poročil.

Pa tudi podrobnosti so prinašali.

Pod naslovom «Šime Blaž proti Ivanu Dvoržaku» je objavil «Meščanski glasnik» zgodovino tožbe. Celovito prič, je pripovedoval list, ima obtožena stranka na razpolago, da Aleš Blaž ni umrl, da je prvi dan po svoji smrti pod svojim pravim imenom nastopal tu in tam in da je bil celo pri svojem lastnem pogrebu. Šele nato je izginil. Izmed prič je list imenoval na primer zdravnik, ki je bil navzoč pri smrti Aleševi, potem vratarja v hotelu «Pri solne», pevovodjo in organista mestne cerkve, dva policaja in še nekatere druge ljudi. Ni nobenega dvoma, je izjavljala list, da je pravi Aleš Blaž še živ. Ni umrl on, ampak njegov sluga Hinko Brglez. Iz kakršnegakoli vzroka, ki je pa umrljiv pri takih velikih močeh, si je Aleš Blaž nadel ime svojega sluga in po par dneh izginil. Njegove poslednje tri povesti pa so ga izdale in gospodu Aleksandru Delmonte gre zasluga, da je našel pisatelja. Kdo bo pa tožbo izgubil, je zaključil list, to ni težko uganiti.

«Časopis za umetnost» se je bavil z vprašanjem, ali je mogoče iz brezimnega dela spoznati pisatelja. Vsak pisatelj, je razlagal, ki je v resnici močen, samostojen, ustvarjajoč talent, ima svoje posebnosti, svoj besedni zaklad, svoje misli in nazore, svoje priljubljene predmete itd. Na delih Aleša Blaža se to posebno dobro

O pogozdovanju.

Pomladitev gozdov.

Visoki gozdi se pomlajujejo naravno ali na umeten način. Naravno se pomladi posekani gozd iz odpadlega semena, ki skali in vzraste. Naravno pomlajevanje delimo v prebiralno, oplodno in čisto.

Prebiralna pomladitev.

Prebiralno se pomlajuje, ako v celem gozdu od leta do leta posekamo toliko najstarejših dreves, da ostane gozd kolikor mogoče enakomerno poraščen ter se mesto posekanega drevja mlad naraščaj sproti zaseje. Če torej hočemo v takšnem gozdu posekati vsako leto približno enako število najstarejših dreves, mora biti gozd zarastel z drevjem vsake starosti. Tako pa se gozdno gospodarstvo, zlasti v malih kmetijskih gozdih, ne da dobro urediti, ker ne sekamo vselej enakomerno po starosti dreves, ampak po okolnostih, kakor pač les ravno potrebujemo. Prebiralna sečnja torej ni najboljši način izkoriščanja gozdov ter jo je vsled tega rajši opustiti.

Oplodna sečnja.

Pri oplodni sečnji mora dorastli les, predno ga posekamo, zasejati seme in varovati nov naraščaj, dokler se ne razvije, enako kot pri prebiralni sečnji. Razlika je ta, da se pri prebiralni sečnji stari les polagoma izseka in gozd ostane na celem prostoru z drevjem različne starosti enakomerno porastel, pri oplodni sečnji pa se dorastli les v treh ali šestih kratkih presledkih popolnoma poseka in ostane slednjič le mladi naraščaj. Ako hočemo gozd oplodno pomladiti, tedaj posekamo najprvo vso bolehalo in slabotno drevje ter toliko dorastlega lesa, da se ostalo drevje v vrhuncih bolje razvije in rodi več semena. Če gozd ni gosto zarastel, se ta pripravljala sečnja lahko tudi opusti in poseka v času, ko se je nadejati obilo semena, toliko lesa, da se pod ostalim drevjem more zasejati mlad zarod. Poseka se polovica ali tretjina lesa tako, da se pustijo najlepša debela za semenjake, ki morajo biti po celem prostoru enakomerno razdeljeni. V času 5—10 let se je povsod zasejal mlad naraščaj, katerega bi staro drevje sčasoma zadušilo, ako bi ga ne odstranili iz gozda. Ko je mlad zarod toliko vzrastel, da mu ne škodujeta mrz in vročina, se poseka ves stari les in s tem pomladitev jave dovrši. Goličave, kjer je naravni naraščaj izostal, je zasejati ali posaditi. Sekati je samo v zimskem času, da se naredi manj škode. Oplodno pomlajevanje je na mestu povsod tam, kjer je gledati na to, da ostane svet vedno zarastel in proti naravnim vplivom zavarovan.

Čista ali gola sečnja.

Pri čisti ali goli sečnji se dorastli gozdi do golega posekajo. Da se takšni gozdni prostori naravnim potom zopet pomlade, morajo mejiti na dorastli sosedni gozd, iz katerega se zasejejo. Gola sečnja je na mestu zlasti za velike gozde, ki jih lahko razdelimo na več delov in vsako leto po en takšen del posekamo. V tem slučaju se mora razdeliti gozd na toliko delov, koliko let potrebuje drevje do svoje dorastlosti. Ker pa je to le redkokada mogoče, sekamo v daljših presledkih, recimo vsakih šest let. Goličave, ki se naravnim potom ne morejo pomladiti, je obsejati z gozdnim semenom ali posaditi. Gola sečnja je najpametnejši način izkoriščanja velikih gozdnih kompleksov ter je vsled tega vpeljana v vsakem vzorno urejenem gozdnem gospodarstvu.

Umetna pomladitev.

Umetno pomlajevanje nam nudi možnost, da si sami izberemo za gozdni svet najkoristnejša in najprimernejša

vidi. Kdor primerja njegova tri «posmrtna» dela s prejšnjimi, je slep in gluh, če ne spozna Blaža v njih.

Pa so prišli tudi časopisi, ki so dvomili nad uspehom takega dokazovanja. Vse je mogoče, so pravili. Pisatelja se da posnemati, ne samo v pisavi, tudi v pisateljevanju. «Kolikokrat smo že doživeli», je vzklilnit «Domači pripovedovalec», da je človek, ki ni znal boljsega, kratkomalo prepisal od drugih! In zakaj bi Hinko Brglez tega ni mogel storiti?»

Najhuje je «Družinski Dnevnik» ugovarjal podmeni, da je Hinko Brglez Aleš Blaž. «Le prismojen, do mozga prismojen človek bi si mogel izmisliti tako neumnost, da bi se izdal za svojega slugo, o sebi pa raztrosil vest, da je umrl. — Ali bomo o našem najduhovitejšem možu dejali, da je prismojen? In povrh ne more obtožena stranka navesti nobenega, pa prav nobenega dokaza, da bi bil Aleš Blaž res še živ. Vse kar pravi, so le domnevanja, zgolj domnevanja. Neumno misel, da Blaž ni umrl, je sprožil tisti znani Aleksander Delmonte, ki je zgubil zdravo razsodnost med stari preperelimi rokopisi. Le takemu človeku je moglo kaj takega priti na misel.»

Kratko pa dobro je pogodil jedro zadeve «Opazovalec»: «Ali je gospod Hinko Brglez Aleš Blaž ali ne, to bo gospod Hinko Brglez sam najbolje vedel in nam gotovo tudi povedal, če bo videl, da je potrebno.»

Nagneteno polna sodna dvorana je vlekla na ušesa, vratovi so se stegovali, ljudje, ki so stali zunaj na hodniku, so pritisnili v dvorano, par žensk je viknilo, spodaj na ulici se je dvigal hrup, «Pssst! pssst!» se je čulo od vseh strani, poslušalci so postajali nervozni.

(Dalje prihodnjič).